

08.06.2023

Dnro 20894/03.04.04.04.10/2021

Asia

Kunnallisvalitus

Muutoksenhakijat

Arja Ala-aho, Mirjam Myllymäki, Kalervo Myllymäki, Terho Myllymäki, Minna Myllymäki, Isto Pokela, Riikka Pokela, Marju Pokela, Helena Keisala, Sanna Keisala, Elina Keisala, Joni Samppala, Kyllikki Salo, Eija Salo, Janne Salminen, Aaro Salminen, Elias Salminen, Päivi Nygård, Jouko Nygård, Suvi Nygård, Tuomas Nygård, Heidi Puusaari, Mikko Ojala, Laila Ojala, Tero Ojala, Susanna Seppälä, Mauri Koskinen, Tuula Koskinen, Mauno Ojala, Sisko Ojala, Jani Ojala, Kalevi Niemi, Petri Saarinen, Taina Kernen, Tiina Koivuniemi, Alpo Niemi, Sandra Niemi, Jari Sorvali, Taisto Keisala, Mirva Keisala, Petro Keisala, Tarja Keskitalo, Janne Keskitalo, Jarmo Keskitalo, Hanna Keskitalo, Pii Keisala, Laura Vainio, Saara Kivikangas, Päivi Katajamäki, Hankaranta Mökit avoin yhtiö, Alpo Koivisto, Sirpa Koivisto, Jonne Ojala, Anne Ojala, Marita Järvinen, Markku Järvinen, Jorma Hankaniemi, Anna Hankaniemi, Manu Viirumäki, Mauri Viirumäki, Maija-Liisa Viirumäki, Juha Ala-aho, Noora Ala-aho, Katri Ala-aho, Paula Ala-aho, Laura Tuomela, Kari Ojala, Raija Ojala, Lempi Ojala, Anne Ojala, Pentti Hongisto, Ari Viirumäki, Eero Viirumäki, Alisa Viirumäki, Sirpa Vanninen, Ahti Leppänen, Eila Leppänen, Klaus Laitinen, Riitta Laitinen, Sami Laitinen, Miia Laitinen, Sisu Laitinen, Juuso Laitinen, Roosa Linnanmäki, Mikko Linnanmäki, Tuulevi Ketola, Jaana Isoniemi ja Victoria Bamberg

Päätös, josta valitetaan

Soinin kunnanhallitus 10.6.2021 § 97

Soinin kunnanhallitus on 15.3.2021 § 40 hyväksynyt kunnan ja Soinin Tuuli Oy:n välisen Korkeamaan tuulivoima-alueen maanvuokrasopimuksen.

Arja Ala-aho asiakumppaneineen on tehnyt oikaisuvaatimuksen ja vaatinut kunnanhallituksen päätöksen 15.3.2021 § 40 poistamista.

Soinin kunnanhallitus on 10.6.2021 § 97 hylännyt oikaisuvaatimuksen ja todennut, että oikaisuvaatimus ei anna aiheutta päätöksen muuttamiseen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Arja Ala-aho asiakumppaneineen on vaatinut päätösten kumoamista ja täytäntöönpanon kieltämistä. Jos päätöksiä ei kumota, maanvuokrasopimukseen on tehtävä valituksessa esitetyt muutokset, asian käsittely on aloitettava alusta ja tehtävä ympäristövaikutusten arviointi sekä muut selvitykset.

Vaatimusten perustelut

Oikaisuvaatimukseen annettua päätöstä ei ole toimitettu heti asianomaisille tai heidän yhteyshenkilölleen, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi 17.6.2021. Koska tiedotusta ei ole hoidettu lainmukaisesti päätös tulee kumota.

Oikaisuvaatimuksessaan muutoksenhakijat ovat pyytäneet oikaisuvaatimukseensa kirjallisen ja perustellun vastauksen. Tätä he eivät ole saaneet. Tiedotus ei ole ollut hallintolain 49 g §:n ja hyvän hallintotavan mukaista. Kunta on 30.6.2021 lähettänyt sähköpostitse vain kunnanhallituksen pöytäkirjanotteen, läsnäololistan, valitusosoituksen sekä oikaisuvaatimuksen. Mitään muita liitteitä ei ole lähetetty. Kunnan 30.6. lähettämässä valitusosoituksessa lukee ”luovutettu asianosaiselle 30.6.2021”.

Kunta ei ole toiminnassaan noudattanut hyvän hallinnon periaatteita.

Kunnanhallitus on ylittänyt toimivaltansa solmiessaan vuokrasopimuksen, joka sallii kaavamääräyksiä isompien voimaloiden rakentamisen ja jonka kaikkia oikeudellisia vaikutuksia se ei ole pystynyt varmistamaan. Sopimusta ei ole läpikäyty oikeudellisen asiantuntijan kanssa.

Soinin kunta on solminut Saba Tuulivoima Oy:n kanssa vuonna 2012 maanvuokrasopimuksen, jota muutettiin vuonna 2014. Nyt hyväksytty uusi maanvuokrasopimus kumoaa edelliset sopimukset. Uudessa maanvuokrasopimuksessa on hyväksytty voimaloiden korkeudeksi 190–250 metriä. Kaava sallii maksimissaan 210 metrin korkeat voimalat. Kyse on erilaisesta hankkeesta, kuin mille kunta aiemmin on vuokrannut maitaan. Näin ollen päätös tulee kumota, koska selvitykset sopimukseen liittyvistä asioista eivät ole riittäviä.

Korkeamaan alueen maanomistajana Rami Puro on esteellisenä osallistunut kunnanhallituksen kokouksissa asioiden 15.3.2021 § 40 ja 10.6.2021 § 97 käsittelyyn. Puro on Korkeamaan alueen maanomistajana jäävänsä itsensä asian 10.6.2021 § 96 käsittelystä.

Tekninen johtaja Risto Rinne on valmistellut asian 15.3.2021 § 40. Marja-Leena Rinne, joka on Riston äiti, on kunnanhallituksen jäsenenä ollut päättämässä asiasta.

Kunnanhallituksen puheenjohtaja Juha-Pekka Keisala, jolla on Korkeamaan alueella maanomistus, on ollut läsnä teknisen lautakunnan kokouksessa 16.5.2019, jolloin on päätetty lausunnon antamisesta Destialle Korkeamaan voimalinja-asiassa. Asiat liittyvät samaan Korkeamaan asiakokonaisuuteen.

Maanvuokrasopimuksen sisältö on epäselvä. Sopimuskumppania ja sopimuksen kohdetta ei ole määritelty tarkasti. Sopimuksen karttaliitteestä ei näy kiinteistö, jota sopimus koskee. Vuokrattava ala ja vuokran määrä jäävät epäselväksi. Kartasta puuttuu kaikista kulmista osa karttaa. Päätös tulee kumota sillä perusteella, että sopimuksen perusteet ovat epäselvät ja riittämättömästi valmistellut ja esiteltyt.

Kunnanhallituksen päätöksen 10.6.2021 § 97 mukaan kunnanhallitus on maanvuokrasopimuksen hyväksyessään katsonut sen olevan kunnan ja kuntalaisten edun mukaista, ja että hankkeesta on saatavissa kunnalle hyvin merkittäviä verotuloja. Kunnanhallitus ei ole perustellut, miksi maanvuokrasopimus toimijan kanssa olisi kunnan ja kuntalaisten edun mukaista. Kunta on vedonnut epämääräisesti hyvin merkittäviin verotuloihin, mutta kunta ei ole väitteensä perustaksi esittänyt mitään laskelmia siitä, paljonko nämä merkittävät verotulot edes arviolta olisivat.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Kunnanhallitus on antamassaan lausunnossa esittänyt, että vaatimukset päätöksen kumoamisesta sekä täytäntöönpanon kieltämisestä hylätään ja vaatimukset muilta osin jätetään tutkimatta.

Saba Tuulivoima Oy:lle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen. Selitystä ei ole annettu.

Ala-aho asiakumppaneineen on antanut vastineen, jossa he ovat muun muassa esittäneet, että Juha-Pekka Keisala on esteellisenä ollut läsnä 20.9.2021 § 137 kun Soinin kunnan lausuntoa hallinto-oikeudelle Korkeamaan maanvuokra-asiassa on käsitelty. Lisäksi muutoksenhakijat ovat vaatineet, että hallinto-oikeus selvittää miten on mahdollista, että uusi toimija on ilmestynyt samalle alueelle.

Ala-aho on esittänyt selvitystä muutoksenhakijoiden valitusoikeudesta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki valitusta Isto Pokelan, Joni Samppalan, Kyllikki Salon, Janne Salmisen, Aaro Salmisen, Elias Salmisen, Jouko Nygårdin, Suvi Nygårdin, Tuomas Nygårdin, Heidi Puusaaren, Taina Kernenin, Alpo Niemen, Anna Hankaniemen, Juha Ala-ahon, Sami Laitisen, Miia Laitisen, Sisu Laitisen, Juuso Laitisen, Roosa Linnanmäen, Mikko Linnanmäen, Tuulevi Ketolan, Jaana Isoniemen ja Victoria Bambergin tekemänä.

Hallinto-oikeus ei tutki muutoksenhakijoiden vastineessaan valitusajan jälkeen esittämiä vaatimuksia ja valitusperusteita.

Hallinto-oikeus ei tutki muutoksenhakijoiden vaatimusta sopimukseen tehtävistä muutoksista.

Hallinto-oikeus ei tutki valitusta vuokrasopimuksen ehtoja koskevien vaatimusten ja valitusperusteiden osalta.

2. Hallinto-oikeus on tutkinut valituksen kunnanhallituksen menettelyn osalta ja hylkää sen sekä vaatimuksen täytäntöönpanon kieltämisestä.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Kuntalain 137 §:n 1 momentin mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntalain 3 §:n mukaan kunnan jäsen on:

- 1) henkilö, jonka kotikuntalaisa (201/1994) tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on (kunnan asukas);
- 2) yhteisö ja säätiö, jonka kotipaikka on kunnassa;
- 3) se, joka omistaa tai hallitsee kiinteää omaisuutta kunnassa.

Asiassa on kyse kunnan ja yksityisen yhtiön välisen sopimuksen hyväksymisestä, eikä sopimuksen hyväksymisellä ole välittömiä vaikutuksia kolmansiin osapuoliin. Muutoksenhakusoikeus asiassa on siten vain kunnan jäsenillä.

Soinin kunta ei ole Isto Pokelan, Joni Samppalan, Kyllikki Salon, Janne Salmisen, Aaro Salmisen, Elias Salmisen, Jouko Nygårdin, Suvi Nygårdin, Tuomas Nygårdin, Heidi Puusaaren, Taina Kernenin, Alpo Niemen, Anna Hankaniemen, Juha Ala-ahon, Sami Laitisen, Miia Laitisen, Sisu Laitisen, Juuso Laitisen, Roosa Linnanmäen, Mikko Linnanmäen, Tuulevi Ketolan, Jaana Isoniemen ja Victoria Bambergin kotikunta eikä heidän ole esitetty omistavan tai hallitsevan Soinin kunnassa kiinteää omaisuutta. Kunnassa sijaitsevan kiinteistön tai mökin käyttö ei muodosta kunnan jäsenyyttä. Kunnassa edellä mainittujen henkilöiden ei ole osoitettu olevan Soinin kunnan jäseniä heillä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta. Soinin kunnanhallitus ei ole päätöksessään lausunut muutoksenhakijoiden oikeudesta hakea oikaisua kunnanhallituksen päätökseen 15.3.2021 § 40. Valitus on joka tapauksessa heidän osaltaan jätettävä tutkimatta.

Kuntalain 135 §:n 3 momentin mukaan valittajan tulee esittää valitusperusteet ennen valitusajan päättymistä. Muutoksenhakijoiden vasta vastineessaan valitusajan jälkeen esittämät vaatimukset ja valitusperusteet on näin ollen esitetty liian myöhään.

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa tai muussa laissa.

Kunnallisvalituksen kassatorisen perusluonteen vuoksi hallinto-oikeus voi antaessaan ratkaisun valitukseen joko pysyttää valituksen kohteena olevan päätöksen tai kumota sen kokonaan. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu maanvuokrasopimukseen vaadittujen muutosten tekeminen.

Hallintolainkäytön järjestyksessä voidaan tutkia ja ratkaista vain julkisoikeudellista oikeussuhdetta koskeva asia. Maanvuokrasopimukset ovat yksityisoikeudellisia sopimuksia, vaikka toisena sopimusosapuolena olisikin kunta. Hallinto-oikeuden toimivaltaan ei kuulu tutkia ja ratkaista kunnanhallituksen hyväksymän maanvuokrasopimuksen ehtojen kohtuullisuutta, tai valitusperusteita jotka liittyvät yksityisoikeudellisen maanvuokrasopimuksen sisältöön.

2. Pääasia

Lausuntoa koskevat väitteet

Hallinto-oikeus on asian selvittämiseksi pyytänyt kunnanhallitukselta lausunnon. Hallinto-oikeus harkitsee itsenäisesti, mikä merkitys lausunnolla on asiassa eikä ole sidottu lausunnossa esitettyihin näkökohtiin. Vastineessa esitetyt väitteet lausunnon antamiseen osallistuneen kunnanhallituksen jäsenen esteellisyydestä eivät anna aihetta uuden lausunnon tai lisälausunnon hankkimiseen.

Kunnanhallituksen päätöksen 10.6.2021 § 97 tiedoksianto

Muutoksenhakijoiden muutoksenhakuoikeus perustuu siihen, että he ovat kunnan jäseniä. Muutoksenhakijoiden muutoksenhakuoikeuden peruste säilyy samana sekä oikaisuvaatimusta että valitusta käsiteltäessä. Päätös annetaan kunnan jäsenelle tiedoksi julkaisemalla pöytäkirja nähtäväksi kuntalain 140 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksen tiedokseen seitsemän päivän kuluttua pöytäkirjan asettamisesta yleisesti nähtäville. Jotta muutoksenhakijoilla olisi mahdollisuus käyttää tehokkaasti muutoksenhakuoikeuttaan, valituksenalainen päätös on tullut toimittaa heille valitusajan kuluessa. Tästä päätöksen toimittamisesta ei kuitenkaan ala erillistä tai uutta määräaikaa valituskieltoajan toimittamiselle. Vaikka muutoksenhakijoille lähetetyn valitusosoituksen tiedot ja merkinnät ovat olleet tiedoksiannettujen osalta virheellisiä ja ristiriitaisia, tällä seikalla on merkitystä vain valitusajan laskemiseen. Päätöksen tiedoksiannolla ja valitusosoituksella ei ole merkitystä valituksenalaisen päätöksen lainmukaisuutta arvioitaessa. Muutoksenhakijat ovat saaneet päätöksen tiedokseen ja ovat hakeneet päätökseen muutosta määräajassa.

Esteellisyys

Kuntalain 97 §:n 2 momentin mukaan muun luottamushenkilön kuin valtuutetun, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä.

Hallintolain 27 §:n 1 momentin mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen.

Pykälän 2 momentin mukaan, mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa.

Hallintolain 28 §:n 1 momentin mukaan virkamies on esteellinen:

- 1) jos hän tai hänen läheisensä on asianosainen;
- 2) jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa;
- 3) jos asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle tai hänen 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle läheiselleen;
- 7) jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Kunnanhallitus on päättänyt kunnan omistaman kiinteistön vuokraamisesta eikä kyse ole laajemmin Korkeamaan aluetta koskevasta asiasta. Se, että kunnanhallituksen jäsen Rami Puro mahdollisesti omistaisi kiinteistöjä alueelta, jonne tuulivoimaloita on suunniteltu, ei tarkoita, että Puro olisi tässä asiassa asianosainen, tai että hänelle olisi asian ratkaisusta odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa tai että luottamus hänen puolueettomuutensa muusta erityisestä syystä vaarantuisi.

Kunnanhallituksen jäsen Marja-Leena Rinteen puolueettomuus asian 15.3.2021 § 40 käsittelyssä ei ole ollut vaarantunut siitä syystä, että hänen poikansa on valmistellut asian. Tekninen johtaja Rinne ei ole asiassa asianosainen eikä hänelle ole asian ratkaisusta odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa.

Teknisen lautakunnan kokouksen 16.5.2019 § 25 ei ole liittynyt nyt käsiteltävänä olevaan maanvuokrasopimusasiaan. Juha-Pekka Keisalan osallistumisella teknisen lautakunnan kokoukseen 16.5.2019 ei ole esteellisyyden kannalta merkitystä tässä asiassa.

Kunnanhallituksen päätös ei siten ole valituksessa esitetyillä perusteilla syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä.

Päätöksen perusteleminen

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Hallintolain 49 g §:n 1 momentin mukaan oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Muutoksenhakijat ovat tuoneet esiin, että kunnanhallituksen päätöstä 10.6.2021 § 97 ei ole perusteltu. Päätöksessä on pöytäkirjaotteesta ilmenevällä tavalla annettu perusteltu ratkaisu muutoksenhakijoiden oikaisuvaatimukseen hallintolain 49 g §:ssä säädetyn mukaisesti. Valituksenalaisen kunnanhallituksen päätöksen valmisteluosiossa on esitetty perustelut kunnanhallituksen päätökselle. Valituksenalainen päätös on siten perusteltu hallintolain 45 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla. Oikaisuvaatimukseen vastaaminen ei ole edellyttänyt erillisen kirjallisen vastauksen antamista.

Päätöksen lainmukaisuus muutoin

Kuntalain 135 §:n 2 momentin mukaan kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Kunnanhallitus on päättänyt vuokrata kiinteistöllä 759-403-18-67 sijaitsevan alueen Soinin Tuuli Oy:lle 31.12.2060 saakka, jonka jälkeen maanvuokrasopimus mahdollisesti jatkuu tuulivoimaloiden rakentamista varten.

Hallinto-oikeus toteaa, että kunta voi itsehallintonsa nojalla harkintansa mukaan päättää omaisuutensa luovuttamisesta myymällä tai vuokraamalla. Kunnalla on lähtökohtaisesti laaja harkintavalta sen suhteen, millä ehdoilla se alueitaan luovuttaa. Kuntalaissa tai muussakaan laissa ei ole säädetty siitä, millä hinnalla, tai muilla ehdoilla, kunta voi luovuttaa omaisuuttaan. Asiassa ei ole esitetty sellaista selvitystä, jonka perusteella maanvuokrasopimuksen mukainen tuulivoimapuiston bruttotuottoon ja vähimmäistuottoon sidottu vuokrahinta olisi ilmeisen alihintainen.

Kunnanhallituksen päätöksellä 15.3.2021 § 40 ei ole otettu kantaa, eikä ole tarvinnut eikä voitu ottaa kantaa, maanvuokrasopimuksen perusteella toteutettavaksi tarkoitetun toiminnan sopivuudesta tuulivoima-alueen osayleiskaavan kaavamääräyksiin.

Kunnanhallitus on voinut harkintansa mukaan hyväksyä kunnan ja yhtiön välisen vuokrasopimuksen. Voimassa oleva osayleiskaava ei ole ollut päätöksen esteenä. Kunnanhallitus ei asiassa saadun selvityksen mukaan ole käyttänyt harkintavaltaansa muuhun kuin siihen tarkoitukseen, johon sitä lain mukaan voi käyttää. Kunnanhallitus ei sen vuoksi ole ylittänyt toimivaltaansa päätöksissään, eivätkä päätökset ole myöskään muuten valituksessa esitetyin perustein lainvastaisia. Kunnallisvalitusta ei voi tehdä tarkoituksenmukaisuusperusteella.

Täytäntöönpanon kieltämiseen ei ole ilmennyt syytä.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 81 § 2 mom 1 ja 4 kohta

Päätöksestä ilmoittaminen

Tästä päätöksestä on viipymättä julkaistava ilmoitus kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä Kun (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeustuomarit Reeta-Kaisa Eriksson, Jani Ruotsalainen ja Hanna Vainionpää.

Esittelijä Emma Södergård

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

Arja Ala-aho asiakumppaneineen, sähköisesti
Asiamies: Arja Ala-aho
oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)

Soinin kunnanhallitus

Soinin Tuuli Oy, kirjeitse

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitusaika, joka on 30 päivää, luetaan siitä päivästä, jona ilmoitus päätöksestä on julkaistu kuntalain 142 §:n mukaisesti yleisessä tietoverkossa. Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämistä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämistä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>